

i alt Fald vilde det være heldigt, om Forsøget blev gjort. Som Forslaget nu er, vil jeg rent ud erklære, at for mig er det saa usmægtigt og utiltalende, som overhovedet et Lovforslag kan være. Det forekommer mig at være af den Slags Lovforslag, om hvilke man kan sige, at de ikke *kunne* gøre Nytte — ja, jeg tror næsten, jeg bør sige: ikke *skulle* gøre Nytte —, fordi de ere byggede paa almindelige politiske Stikord, paa Slagord og næsten paa, hvad man kan kalde Fraser, og den Slags Forslag bringer sandelig i Almindelighed ikke noget nyttigt frem. De skulle i Virkeligheden kun være til Glæde for den store Mængde, hos hvem de ere i Kurs i Øjeblikket, men jeg tror, at den Slags Lovforslag gør ikke saa lidt Skade. Saadanne Slagord have vi sandelig haft nok af, ikke alene her i Landet, men Europa rundt, og nogle af de Slagord, som have fundet mest Sangbund i Europa, tror jeg er: almindelig Værnepligt, almindelig Valgret og Kvindernes Emancipation. Jeg tror ikke, der er mange Fraser, som ere værre end disse, og de ere gaaede rundt omkring som faa. Der er faa Slagord, der som disse bevingede Ord have fløjet Europa rundt, og faa, der have gjort Skade som disse. Vi vide alle sammen, hvilken Skade den almindelige Værnepligt har forvoldt Europas Folkeslag, vi vide, hvorledes adskillige Stater ere komne i en bundløs Gæld paa Grund af dette Slagord. Det skal jeg nu ikke komme videre ind paa, men derimod omtale en lille Smule de andre Slagord. Nu skulle vi rigtig gøre Bekendtskab med dem, idet Lovforslaget er et vægtigt Indlæg for den almindelige Valgret og Kvindernes Emancipation.

Kvindernes Emancipation er, forekommer det mig, noget, der har saa lidt hjemme her i Danmark som muligt. Vi have — heldigvis siger jeg — haft meget lidt af den Slags herhjemme. Det har været gammel Skik og Brug her, at Kvindfolkene have holdt sig hjemme og ladet Mandfolkene passe de offentlige Anliggender. Det tror jeg baade har været og vil vedblive at være det rigtige. Jeg kender ikke meget dertil, da jeg ikke paa den Maade har levet i Udlandet, men i de store Landes store Byer skal det være meget almindeligt, at Kvinderne eller Damerne, eller hvad man nu skal kalde dem, holde politiske og litterære Saloner og fare fra det ene politiske Møde til det andet og til Selskabelighed, saaledes at de aldrig kunne passe deres Børn og Hus, men overlade til de sølle Pjok af Mand-

folk at passe Ungerne. Jeg tror, det er galt. Jeg har hørt, at i Amerika skal Kvindeemancipationen være særlig fremme, men jeg har ogsaa hørt, at Mandfolkene derovre skulle have ytret, at de med en vis Misundelse saa hen til de Lande, hvor de putte Kvinderne ind i et Harem, da det var bedre end den Frihed, de havde gjort Bekendtskab med. Jeg tror ikke, at Kvindeemancipationen passer hos os, jeg er overbevist om, at det vil baade saavel Kvinderne som Mændene bedst, naar Kvinderne ville passe deres Køkken og Hus og lade os Mandfolk, saa vidt det gøres skal, passe de offentlige Sager.

Om den almindelige Valgret er der talt saa overordentlig meget, men jeg kan ikke sige andet, end at det forekommer mig, at den almindelige Valgret, der nu bliver omtalt som et Væsen, der gaar omkring imellem os alle sammen, er rent ud Humbug; thi den almindelige Valgret er ikke almindelig Valgret, de almindelige Borgere faa slet ikke ved Valgene de Personer valgte, som de ønske. I alt Fald erindre vi alle sammen fra de forskellige politiske Valg, enten der nu skulde vælges til Folketinget eller til Landstinget, og enten vi vare Højremænd, Venstremænd eller Socialdemokrater, at det sandelig ikke var os Borgere, der bleve spurgt, hvem vi vilde have, nej, vi fik en Kommando her inde fra København, fra dem, der „lede“ Valget, som man siger: Værsgo, vælg den og den, og saa valgte vi dem — det er den almindelige Valgret. Dette vil jo ogsaa blive Tilfældet i Fremtiden. Jeg kalder det rent ud Humbug og har ikke Spor af Glæde eller Tilfredsstillelse ved den Slags Narreri. Dette Begreb er bygget paa Floskler, det tvivler jeg ikke om, og naar den almindelige Valgret, som nu bliver rost i høje Toner omkring i Landet, gennemføres i sine Konsekvenser, er jeg overbevist om, at det vil gøre ubodelig Skade her i Danmark.

Selve Lovforslaget er saa radikalt som vel muligt, og jeg kan ikke sige andet, end at det forbavser mig i høj Grad, at den høje Regering just har villet fremlægge et saa radikalt Lovforslag. Jeg tror, at man ganske i Almindelighed kan sige, at Folk her i Landet, at alle havde været mere tilfredse, naar det havde været mere moderat. Dette er saa vidtgaende, som overhovedet noget Forslag i den Retning kunde gaa, og et saadant Lovforslags Betydning er jo meget stor. Der er slaaet paa af flere ærede Talere og jeg skal gentage det, at hvad det be-